

Politiske reformer, økonomisk vækst og sikkerhed

UDFORDRINGER FOR TUNESIENS UNGE DEMOKRATI

Den langsigtede opbakning til demokratiet afhænger af, om det lykkes at skabe konkrete resultater for den tunesiske befolkning.

Efter den succesfulde afholdelse af parlamentsvalg i oktober 2014 og første runde af præsidentvalget må Tunesien betragtes som et demokrati. Politisk pluralisme, levende debat og fredelig overdragelse af magten er blevet en del af Tunesiens politiske kultur. Det næste skridt bliver at rodfæste de nye demokratiske institutioner og sikre dem en varig legitimitet i befolkningens øjne. For at dette kan ske, skal særligt tre udfordringer håndteres:

ANBEFALINGER

- overvåg arbejdet med at bringe den tunesiske lovgivning i overensstemmelse med forfatningen, så frihedsrettighederne ikke bliver udvandet, når de skal udmøntes i konkret lovgivning.
- Tilbyd rådgivning og assistance til den tunesiske regering i arbejdet med at udforme en moderne konkurrencelovgivning og sikre et attraktivt investeringsklima.
- Tilbyd logistisk/militær hjælp til Tunesien med henblik på at inddæmme truslen fra jihadister og borgerkrigen i Libyen.

- Forfatningens principper skal implementeres i konkret lovgivning og administrativ adfærd
- Velstandsfremgang og jobskabelse skal sikres
- Truslen fra jihadister og den libyske borgerkrig skal inddæmmes og stoppes

De demokratiske principper i praksis

Selvom Tunesiens nye demokratiske forfatning blev vedtaget i januar 2014 er der stadig mange statsretlige uklarheder, der skal findes et svar på. I slutningen af november 2014 var der således en politisk konflikt om, hvorvidt det var den afgående eller den nyvalgte præsident, der gav lederen af det største parti retten til at danne regering. Denne sag blev løst – det blev den nyvalgte – men mange lignende sager forestår. Og løsningen på dem vil danne præcedens for Tunesiens politiske institutioner fremover. Kort sagt, den forfatningsmæssige sædvane mangler stadig at blive fastlagt.

Derudover forestår der et enormt lovgivningsarbejde for det nyvalgte parlament med at bringe Tunesiens eksisterende lovgivning i overensstemmelse med forfatningens ordlyd. Det er i denne proces, at man for alvor vil se, hvordan de nye frihedsrettigheder bliver udmøntet i praksis. Sidst, men ikke mindst, foreligger et stort arbejde med at implementere forfatningen og de nye loves hensigter på lokalt niveau. Det centrale er her behovet for en omfangsrig reform af det tunesiske politi, der på trods af diktaturets fald fortsat begår overtrædelser af de mest basale menneskerettigheder.

Behov for økonomiske reformer

Årtiers diktatur har sat sine spor i Tunesiens økonomiske strukturer. Under præsident Ben Alis diktatur udviklede landets økonomi sig til en mafiakapitalisme, hvor præsidentens familie beslaglagde succesfulde virksomheder og brugte lovgivningen til at beskytte egne firmaer mod

konkurrence. Det skabte en incitamentsstruktur, hvor det som virksomhed ikke kunne betale sig at vokse, da man i så fald kom i regimets søgelys. Mange af disse strukturer eksisterer fortsat: Korruption er stadig udbredt, og de mange love, som Ben Alis familie brugte til at favorisere egne interesser, er stadig gældende. Derfor hersker der på flere markeder ingen reel konkurrence, og produktiviteten er tilsvarende lav. Det øger andre virksomheders omkostninger og hæmmer dermed resten af økonomien. Der er således brug for en generel sanering og forenkling af Tunesiens konkurrencelovgivning. Derudover er der også behov for at effektivisere den offentlige sektor, øge fleksibiliteten på arbejdsmarkedet og reformere den finansielle sektor, så det ikke kun er virksomheder med gode politiske forbindelser, der har adgang til favorable lån.

Jihadister og truslen fra den libyske borgerkrig

Siden revolutionen er flere ekstremistiske religiøse grupper dukket op i Tunesien. De spiller ikke en stor rolle i det politiske liv, da deres folkelige opbakning er marginal, men de udgør en sikkerhedstrussel. En række jihadister har søgt tilflugt i et område i det sydvestlige Tunesien på grænsen til Algeriet, hvorfra de forsøger at skabe et jihadistisk frirum. Indtil videre er det lykkedes regeringen at isolere problemet til få højdedrag, men en endelig nedkæmpning af jihadisterne kan tage lang tid. Over 3000 tunesiske unge har desuden meldt sig til jihadistiske grupper i krigen i Syrien og Irak. Dette kan på langt sigt blive et stort problem, hvis de hjemvendte syrienskrigere kobler sig på landets egne jihadistiske grupper. Sidst, men ikke mindst, udgør borgerkrigen i nabolandet Libyen et stort sikkerhedsproblem for Tunesien. Flygtningepresset skaber store logistiske problemer, og den generelle lovløshed i Libyen skaber gode vækstbetingelser for terrorisme og organiseret kriminalitet. Disse eksterne trusler udgør den største fare for Tunesiens unge demokrati.

Kasper Ly Netterstrøm, Ph.D.-studerende, kasper.netterstrom@eui.eu, European University Institute, gæsteforsker ved DIIS

Forsidefoto: Demonstration foran regeringsbygning i Tunis 2014. © Kasper Ly Netterstrøm

